

ΓΡΑΦΟΝΤΑΣ ΕΝΑ ΠΑΡΑΜΥΘΙ

ΜΠΙΛΙΟΥΡΗ Α.

Δασκάλα, 3^ο Δημοτικό Σχολείο Άργους
e-mail: moustairas@hotmail.com

ΕΚΤΕΝΗΣ ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Η δημιουργία περιβαλλοντικής συνείδησης στους μαθητές είναι αναγκαία στην εποχή μας, καθώς ο πλανήτης δοκιμάζεται ποικιλότροπα. Για να έχουμε μακροπρόθεσμα αποτελέσματα δεν αρκεί να προσεγγίσουμε μεμονωμένα το πρόβλημα (οικολογικό, πολιτιστικό). Πρέπει οι μαθητές να δημιουργήσουν στάσεις και να διαμορφώσουν συμπεριφορά ώστε να εντοπίζουν τα προβλήματα και να μάθουν να τα αντιμετωπίζουν, δίνοντας βιώσιμες λύσεις. Ξεκινώντας από το οικείο περιβάλλον, μπορούμε να ευαισθητοποιήσουμε τους μαθητές να προσφέρουν σε αυτό.

Με τους μαθητές της Α΄ τάξης του Δημοτικού Σχολείου υλοποιήσαμε το πρόγραμμα «Το παραμύθι». Γενικός στόχος ήταν η γνωριμία με την πολιτιστική μας κληρονομιά, η γνώση της αλληλεπίδρασης των πολιτισμών και η αναγνώριση του οικολογικού στοιχείου στα παραμύθια.

Μία από τις δραστηριότητες που πραγματοποιήθηκαν ήταν η συγγραφή ενός παραμυθιού από τους μαθητές. Έχοντας υπόψη τις σύγχρονες παιδαγωγικές αρχές και εφαρμόζοντας ποικίλες διδακτικές στρατηγικές και μεθόδους, οι μαθητές πέτυχαν να γράψουν ένα σύγχρονο, ενδιαφέρον, πρωτότυπο, παραμύθι, με παραμυθιακά στοιχεία και οικολογικό περιεχόμενο.

Αξιοποιώντας τα βιώματα των μαθητών, δουλεύοντας ομαδικά και συνεργατικά, σε ευχάριστο και ενθουσιώδες κλίμα, συνδυάζοντας διάφορες διδακτικές τεχνικές, παρουσιάζοντας τες σαν παιχνίδια και ευχάριστα happenings, οι μαθητές κατάφεραν να κατακτήσουν τους ειδικούς στόχους, που αφορούσαν τον γνωστικό, τον κοινωνικό και τον συναισθηματικό τομέα αλλά και να αξιολογηθεί αν οι μαθητές γνώριζαν παραμυθιακά στοιχεία κι αν τα απασχολούν περιβαλλοντικά προβλήματα.

Με τη χρήση μέσων τεχνολογίας, του Η/Υ, τη συνεργατική γραφή, δραστηριότητες εμπύχωσης, την εκφραστική έκφραση, μέσα σε κλίμα απερίγραπτου ενθουσιασμού γεννήθηκε το «Μαγικό μπαλόνι».

Το «κάτι άλλο» στη σχολική ζωή δραστηριοποιεί μοναδικά τους μαθητές ώστε να αντιληφθούν με επιτυχία, μηνύματα, που θα ήταν κοπιαστικά με τη συνηθισμένη μαθησιακή διαδικασία. Επίσης η δημιουργία φέρνει χαρά και δίνει ώθηση για νέες προσπάθειες και δημιουργίες.

BILIURI A.

Teacher in Primary Education
e-mail: moustairas@hotmail.com

ABSTRACT

The development of environmental awareness to student is a necessity in our times since our planet has been suffering in various ways.

To have long term results is not enough to approach the problem alone (ecological, Cultural). The students must establish correct attitudes and form behavior in order to detect the problems and face them. Beginning with the familiar surroundings we can make students more sensitive to offer to the environment.

With the students of the 1st Grade of Elementary school we conducted the programme “The fairytale”. Its general purpose was the acquaintance with our cultural heritage, the knowledge of interaction of civilizations and the ecological aspect in the fairytales.

One of the activities that took place was the writing of a fairytale by the students. Considering the modern educational basis and applying various instrumental techniques and methods, the students succeeded in writing a contemporary, interesting and original fairytale, composed of tale elements and ecological content.

Making the experiences of the students worthy, working as a team and cooperatively, in a pleasant and exciting atmosphere, combining different teaching techniques, presenting them as games and joyful happenings, the students were able to achieve the special goals that concerned the knowledgeable, the social and emotional sector, but also to see if the students were familiar with the fairytale points and if they were troubled by environmental problems.

With the use of technology, computers, cooperative writing, encouragement activities, art expression, in an indescribable atmosphere of enthusiasm, the "Magic Balloon" was born.

The "something different" in school life activates the students in a unique way so that they realize with success, messages, that would be tiresome through the usual teaching procedure. Moreover, creativity brings happiness and encourages them for new efforts and creations.

Λέξεις κλειδιά: περιβαλλοντική συνείδηση, διαμόρφωση περιβαλλοντικής στάσης- συμπεριφοράς, οικολογικά παραμύθια, πολιτιστική κληρονομιά.

1. ΚΡΙΤΗΡΙΑ ΕΠΙΛΟΓΗΣ ΘΕΜΑΤΟΣ

Η Π.Ε. με μονόπλευρο στόχο τη συνειδητοποίηση και αντιμετώπιση των περιβαλλοντικών προβλημάτων δεν δημιουργεί μακροπρόθεσμη περιβαλλοντική συνείδηση. Ένας πολίτης για να συνειδητοποιήσει και να ενδιαφερθεί για τα προβλήματα γύρω του πρέπει να είναι εφοδιασμένος με ικανότητες, στάσεις και αξίες, που θα τον καθιστούν ικανό να αντιλαμβάνεται το κοινωνικό γίνεσθαι και να δραστηριοποιείται στην αντιμετώπιση των προβλημάτων συμβάλλοντας στην προστασία του ανθρωπογενούς, πολιτισμικού και φυσικού περιβάλλοντος.

Ένα άτομο με ενσυναίσθηση, κριτικά σκεπτόμενο, αποστασιοποιημένο από προσωπικά συμφέροντα, με αγάπη για τον κόσμο και την φύση γύρω του, που συνειδητοποιεί ότι βρίσκεται σε συνεχή αλληλεπίδραση και αλληλεξάρτηση με τον περιβάλλοντα χώρο τον οποίο θεωρεί «κόσμο»(στολίδι), μπορεί να συμβάλλει στην φροντίδα και την προστασία του.

Η απόκτηση γνώσεων, η καλλιέργεια δεξιοτήτων και η δημιουργία στάσεων και αξιών διαμορφώνουν ένα προβληματισμένο πολίτη, που ενδιαφέρεται για τα προβλήματα που συσσωρεύονται και ταλανίζουν τον πλανήτη τόσο στο βιοφυσικό όσο και στο πολιτισμικό περιβάλλον και ενεργοποιημένος προσπαθεί να συμβάλλει στην καλύτερη ποιότητα ζωής ξεκινώντας από τον καθημερινό περιβάλλοντα χώρο ώστε να επεκταθεί στον ευρύτερο.

Μεταξύ άλλων ένας από τους στόχους της Π. Ε. είναι η καλλιέργεια ευαισθητοποιημένου πολίτη για τον πολιτισμό του, να γνωρίζει τι έχει, να το εκτιμά, να το σέβεται, να το προστατεύει και ταυτόχρονα να σέβεται και να αποδέχεται και τους άλλους πολιτισμούς .

Με αυτές τις σκέψεις επιλέχθηκε, εκπονήθηκε και πραγματοποιήθηκε το Π. Π. «Το παραμύθι». Η εργασία υλοποιήθηκε από 14 μαθητές της Α΄ τάξης του 3^{ου} Δημοτικού Σχολείου Άργους, το σχολικό έτος 2002-2003.

2. ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΙ ΣΤΟΧΟΙ

Γενικός στόχος της εργασίας ήταν η γνωριμία με κλασικά παραμύθια, ευρωπαϊκά και ελληνικά. Μέσα από τη σύγκρισή τους θα διακρίνονταν τα κοινά στοιχεία τους. Έτσι θα γίνονταν κατανοητό ότι οι ιδέες ταξιδεύουν χωρίς να τις σταματούν εδαφικά σύνορα και ότι οι λαοί τις δανείζονται και τις δανείζονται και τις διαμορφώνουν ανάλογα με την ιδιοσυγκρασία τους. Άλλος στόχος ήταν η γνωριμία με τα ελληνικά παραμύθια και τα στοιχεία, που τα διακρίνουν, ώστε να γνωρίσουν μέρος της πολιτιστικής μας κληρονομιάς. Επίσης να γνωρίσουν οικολογικά παραμύθια ώστε να ευαισθητοποιηθούν για το περιβάλλον και τα προβλήματά του.

Ειδικότεροι στόχοι αφορούσαν το γνωστικό τομέα και επεδίωκαν την καλλιέργεια δεξιοτήτων, που ήταν ανάλογες της γνωστικής τους ανάπτυξης, τον κοινωνικό τομέα και αφορούσαν την συνεργασία και την αποκόμιση θετικών στοιχείων από την αλληλεπίδραση των μαθητών και τον

συναισθηματικό τομέα, που δόθηκε ιδιαίτερη βαρύτητα στη διαμόρφωση στάσεων και συμπεριφοράς.

Βασισμένες στις σύγχρονες παιδαγωγικές μεθόδους και εφαρμόζοντας ποικίλες διδακτικές τεχνικές ,πραγματοποιήθηκαν πολλές δραστηριότητες για την επίτευξη των στόχων, π.χ.:έρευνα, επισκέψεις, θεατρική έκφραση , εκδηλώσεις.

Μια ευχή – πρόταση των μαθητών να γίνουν κι αυτοί μικροί παραμυθάδες, όταν πια το προγραμματισμένο μέρος της εργασίας είχε ολοκληρωθεί, έδωσε την αφορμή να γεννηθεί ένα παραμύθι. Μέσα από αυτή τη δραστηριότητα θα ήταν εύκολο να αξιολογηθεί κατά πόσο η εμπλοκή των μαθητών σε αυτό το πρόγραμμα είχε αποδώσει καρπούς και αν οι μαθητές είχαν γίνει κοινωνοί των αρχικών στόχων.

Οι αρχικοί στόχοι, που επεδίωκε ήταν να αξιολογηθεί:

Αν έμαθαν οι μαθητές τα παραμυθιακά στοιχεία και αν μπορούν αυτά να τα αξιοποιούν

Αν καλλιεργήθηκε οικολογική συνείδηση και αν αντιλαμβάνονται τα περιβαλλοντικά προβλήματα.

Παράλληλα τέθηκαν κι άλλοι στόχοι. Κοινωνικοί : Να μάθουν να συνεργάζονται, να ακούνε τους άλλους και να σέβονται την άποψη τους. Γνωστικοί : να ενεργοποιήσουν την φαντασία τους και να τη χρησιμοποιήσουν, να εξοικειωθούν με το περιβάλλον των υπολογιστών, να μάθουν τη χρήση μέσων τεχνολογίας, και να μάθουν οι μαθητές τα στάδια παραγωγής ενός βιβλίου. Οι συναισθηματικοί στόχοι αφορούσαν τη διαμόρφωση θετικής στάσης των μαθητών απέναντι στις σχολικές δραστηριότητες, ευχάριστη διάθεση και κατά συνέπεια μια γενικότερη ενεργοποίηση για τη μαθησιακή διαδικασία.

3.ΜΕΘΟΔΟΙ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ – ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ

Ο συνδυασμός παιδαγωγικών και διδακτικών στρατηγικών και τεχνικών ήταν αναγκαίος για να επιτευχθούν οι στόχοι. Οι δραστηριότητες επιλέχθηκαν προσεκτικά ώστε κάθε μια μόνη της, να έχει συγκεκριμένο στόχο και όλες μαζί να εξυπηρετούν τους γενικούς στόχους.

Τα μέσα τεχνολογίας, το κασετόφωνο, η βιντεοκάμερα και η φωτογραφική μηχανή, χρησιμοποιήθηκαν σε όλη τη διάρκεια της δραστηριότητας. Η φωτογραφική μηχανή χρησιμοποιήθηκε για να αποθανατίζουν οι μαθητές στιγμιότυπα ,που θεωρούσαν σημαντικά. Η θέση του ρόλου του φωτογράφου εναλλάσσόταν γιατί υπήρχε μεγάλο ενδιαφέρον για αυτήν.

Οι δυνατότητες του κασετόφωνου αξιοποιήθηκαν με δύο τρόπους. Από τη μια σε μια κασέτα ηχογραφήθηκαν οι συζητήσεις, όταν εφαρμόστηκε η τεχνική της γέννησης ιδεών(Σπαντιδάκης,2004)και η τεχνική των φανταστικών υποθέσεων (Ροντάρι,1990) Βοήθησε στο να καταγραφούν οι ιδέες, που είχαν παραχθεί, χωρίς να χάνετε χρόνος με τις σημειώσεις. Επίσης να μη χαθεί ο αυθορμητισμός και η παιγνιώδης μορφή των τεχνικών από την εμφάνιση του χαρτιού και το μολυβιού, τα οποία μυρίζουν σχολείο. Όταν αυτές οι συνομιλίες απομαγνητοφωνήθηκαν λειτούργησαν σαν ένα είδος πρακτικών, τα οποία βοήθησαν στη γραφή της ιστορίας.

Σε άλλη φάση το ηχογραφημένο υλικό βοήθησε για αυτοαξιολόγηση (Ματσαγγούρας,2004). Κάθε μαθητής είχε τη δική του κασέτα. Ο μαθητής και η εκπαιδευτικός άκουγαν το ηχογραφημένο υλικό, σε ιδιαίτερη συνάντηση, σε χρόνο εκτός μαθήματος. Ο μαθητής προσπαθούσε, με τις σχετικές παρατηρήσεις, να εντοπίσει τις αδυναμίες του στον προφορικό λόγο ώστε να προσπαθήσει να τις διορθώσει.

Στην αυτοδιόρθωση συνέβαλε και η βιντεοσκόπηση των συζητήσεων. Βλέποντας τον εαυτό τους στην τηλεόραση, έβλεπαν τις αδυναμίες τους, στη συμμετοχή, στην συμπεριφορά, και αρκετοί προσπάθησαν να βελτιώσουν ή να εξαλείψουν τις αδυναμίες τους.

Όταν αποφάσισαν οι μαθητές να γράψουν ένα παραμύθι έγινε συζήτηση «στρογγυλής τραπέζης» για το θέμα που θα διαπραγματευτούν. Οι μαθητές ανάλογα με τα ενδιαφέροντά τους, τις εμπειρίες τους, τα ακούσματα και αυτά που είχαν κατανοήσει από την ανάλυση και επεξεργασία των παραμυθιών κατέθεσαν τις προτάσεις τους. Τα βιώματα τους ήταν το βασικό υπόβαθρο (Χρυσάφιδης,) για τις ιδέες τους. Όλοι οι μαθητές συμμετείχαν και πρότειναν, ακόμη και οι μαθητές που ήταν αδιάφοροι ή αδύνατοι , στα μαθήματα του αναλυτικού προγράμματος. Επικρατέστερο θέμα, αποδείχτηκε το πάθημα μιας μαθήτριας. Η Μαρία διηγήθηκε πως έχασε ένα

μπαλόني ηλίου, που της είχε αγοράσει η μητέρα της και πόσο στενοχωρήθηκε για αυτό. Ένα μπαλόني ελεύθερο στον ουρανό, ενθουσίασε τους μαθητές και αποφάσισαν να συνεχίσουν την ιστορία.

Όλοι περίμεναν υπομονετικά να εκφράσουν οι συμμαθητές τους την άποψή τους, άκουγαν προσεχτικά αυτά που έλεγαν, με ήρεμο κατέθεταν τις απόψεις τους και συμπλήρωναν τις ενδιαφέρουσες προτάσεις. Η θεμελίωση, η ανάπτυξη και η καλλιέργειά του επικοινωνιακού διαλόγου ήταν ο απώτερος στόχος.

Ένα αλσύλλιο με πεύκα και κυπαρίσσια, δίπλα στο σχολείο ήταν ο τόπος συνάντησης για την αναπαράσταση του παθήματος της Μαρίας. Βέβαια, όταν έφυγε το μπαλόني κανένας δεν έκλαψε, αν και «Η μικρή Μαρία ήταν πολύ στενοχωρημένη γιατί το φουσκωτό της μπαλόني δραπέτευσε από τα χέρια της». Οι μαθητές ζητωκραύγαζαν και το προέτρεπαν να έχει καλό ταξίδι κι «εκείνο ελεύθερο πέταξε κουνώντας παιχνιδιάρικα την ουρά του». Έτσι άρχισε το παραμύθι.

Με υποθέσεις «τι θα συνέβαινε αν το μπαλόني...» (Ροντάρι, 1990) και ερωτήσεις, που υποβοηθούσαν τη γέννηση ιδεών (Σπαντιδάκης, 2004), ένα παραμύθι γεννιόταν καθώς η φαντασία των μαθητών έπαιρνε φωτιά. Οι μαθητές παρουσίασαν ένα δημιουργικό, ευφάνταστο νου πλημμυρισμένο με πρωτότυπες ιδέες, που χρειαζόταν το κατάλληλο έδαφος για να καρποφορήσει. Κινητήριες δυνάμεις για την ανάπτυξη της δημιουργικής σκέψης είναι τα κατάλληλα ερεθίσματα, η παροχή χρόνου για τη γέννηση ιδεών και το κατάλληλο ενισχυτικό περιβάλλον για να τις εξωτερικεύσουν (Ντράικωρς, 2000).

Παράλληλα οι μαθητές εξωτερικεύσαν προβληματισμούς, φοβίες ακόμα και θυμό (Marcoli, 2001). Διαπιστώθηκε ότι μέσα από το παραμύθι βίωναν έντονες προσωπικές καταστάσεις, με εξισορροπημένο τρόπο, μεταβιβάζοντας τη δράση στον ήρωα - μπαλόني. Έτσι με προσεκτική παρατήρηση από τον εκπαιδευτικό μπορούν να εντοπιστούν οι προβληματικές καταστάσεις (ψυχολογικές, οικογενειακές) και οι μαθητές να βοηθηθούν.

Οι μαθητές, δουλεύοντας σε ομάδες, απομαγνητοφώνησαν την «κασέτα των ιδεών». Οι καταγραμμένες προτάσεις αποτέλεσαν ένα καλό ποιοτικά και ποσοτικά, υλικό για να αναπτυχθεί το παραμύθι. Για να μην πελαγοδρομήσουν οι μαθητές κατά τη συγγραφή, εντοπίστηκαν τα σημεία, που έπρεπε να επικεντρωθούν, ποια θα εμπλουτίσουν και ποια θα απορρίψουν και καταγράφηκε ένας νοηματικός χάρτης του κείμενου (Ματσαγγούρας, 2004), πάνω στο οποίο θα κινούνταν.

Οι μαθητές, ανά δύο, ανέλαβαν να πλουτίσουν τις προτάσεις ακολουθώντας τον χάρτη. Αντάλλαξαν απόψεις, διαπραγματεύονταν τι έπρεπε να γράψουν και πρόβαλλαν επιχειρήματα για να πείσουν για την ορθότητα της άποψής τους και κατέγραφαν την καλύτερη πρόταση-ιδέα.. Όταν οι ομάδες ολοκλήρωσαν την εργασία τους, συγκεντρώθηκαν οι υπεύθυνοι των ομάδων και παρουσίασαν το έργο τους. Έγιναν καινούριες προτάσεις και διορθώσεις και το τελικό κείμενο δόθηκε στην εκπαιδευτικό.

Οι εμπειρίες που αποκόμισαν, από αυτή τη διαδικασία ήταν θετικότερες. Μπήκαν οι βάσεις για να εργάζονται ομαδικά. Κατάλαβαν ότι με τη συνεργασία είναι εφικτοί, ευκολότερα, οι κοινοί στόχοι. Αυτοί που γνώριζαν τη δομή της πρότασης προσπαθούσαν να τη βελτιώσουν κι άλλο. Αυτοί που αντιμετώπιζαν δυσκολίες στο γραπτό λόγο με την παρατήρηση μπόρεσαν να καλύψουν αρκετά κενά. Γενικότερα κατανόησαν σε ικανοποιητικό βαθμό την επικοινωνιακή λειτουργία του γραπτού λόγου.

Ο εκπαιδευτικός όμως πρέπει να έχει προετοιμάσει εκ των προτέρων τους μαθητές, διδάσκοντας δεξιότητες, που θα τους βοηθήσουν στη συνεργασία και στην αποτύπωση του προφορικού λόγου. Σε όλη την διαδικασία να είναι καθοδηγητικός, ενισχυτικός, να βοηθά όπου είναι αναγκαίο και να δίνει λύσεις.

Ο τίτλος του παραμυθιού απασχόλησε αρκετά τους μαθητές. Τελικά το μπαλόني έγινε «μαγικό» γιατί έμπλεξε σε απίθανες καταστάσεις, γιατί μιλούσε, γιατί έκανε μαγικά πράγματα.

Έτσι διαπιστώθηκε ότι οι μαθητές κατανόησαν τα χαρακτηριστικά των παραμυθιών, που είχαν μάθει κατά τη διάρκεια υλοποίησης του προγράμματος, και τα ενέταξαν αβίαστα και ασυνείδητα στο δικό τους παραμύθι.

Στη διάρκεια του σχολικού έτους οι μαθητές εξασκήθηκαν στη χρήση αρκετών εφαρμογών του Υ/Η. Στη συγγραφή του παραμυθιού ο Η/Υ αξιοποιήθηκε ως επεξεργαστής κειμένου, ως διορθωτής και ως εκτυπωτής(Ράπτης,2000)

Το κείμενο όταν ολοκληρώθηκε διαβάστηκε σε όλους τους μαθητές από την εκπαιδευτικό και έγιναν οι τελικές διορθώσεις. Το κείμενο χωρίστηκε, με βάση το νόημα του, σε 11 σελίδες. Οι μαθητές χωρίστηκαν σε 7 ομάδες των 2 μαθητών και ανέλαβαν να δώσουν στο χειρόγραφο ηλεκτρονική μορφή. Επέλεξαν τη γραμματοσειρά, το μέγεθος της σελίδας, έγραψαν τα κείμενα, έμαθαν να διορθώνουν τα λάθη τους, έγραψαν τον τίτλο του παραμυθιού και όταν τελείωσαν εκτύπωσαν το παραμύθι τους.

Όμως οι μαθητές δεν ήταν ευχαριστημένοι με την εικόνα των σελίδων. Οι προσωπικές τους εκτιμήσεις ήταν ότι οι σελίδες ήταν άχρωμες, άχαρες και το κείμενο δε έμοιαζε ούτε με βιβλίο, ούτε με παραμύθι. Τότε πρότειναν να εκτυπωθεί σε μπλε χαρτί ,μιας και το μπαλόني ταξίδευε κυρίως στον ουρανό, και να το εικονογραφήσουν.

Χρησιμοποιήθηκαν δακτυλομπογιές για τις μεγάλες επιφάνειες(θάλασσα) και κηρομπογιές για τις μικρές. Ζωγράρισαν το μπαλόني, διαφορετικό για κάθε σελίδα, τη Μαρία , το δάσος, τη φωτιά, το ελικόπτερο. Διάλεξαν τις πιο ωραίες ζωγραφιές και χρησιμοποιώντας την τεχνική του κολλάζ, έκοψαν τις ζωγραφιές και τις κόλλησαν «εκεί που έπρεπε».

Η δραστηριότητα της εικαστικής έκφρασης είναι γνωστό ότι είναι η πιο δημοφιλής και συμμετείχε σε αυτή η πλειοψηφία των μαθητών.

Κατά τη διάρκεια μιας εμπνευστικής δραστηριότητας παιχνιδιού και εμπέδωσης(Poslaniek,1992) για το «Μαγικό μπαλόني» δημιούργησαν τρεις εργασίες (αντιστοίχιση, σταυρόλεξο, ερώτηση ανοιχτού τύπου), οι οποίες προστέθηκαν στο τέλος του παραμυθιού.

Τότε το παραμύθι βιβλιοδετήθηκε και μοιράστηκε στους μαθητές .

Ο ενθουσιασμός ήταν α π ε ρ ί γ ρ α π τ ο ς.

Στα πλαίσια της παρουσίασης της εργασίας «Το παραμύθι» σε εκδήλωση του σχολείου, το «Μαγικό μπαλόني» μοιράστηκε στο κοινό και μαθητές της τάξης διάβασαν επιλεγμένα τμήματά του, με εντυπωσιακή εκφραστικότητα.

Φωτογραφία 1. Το εξώφυλλο του παραμυθιού

4. ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

Μέσα από τη δραστηριότητα της συγγραφής διαπιστώθηκε ότι επιτεύχθηκε η πλειονότητα των στόχων.

Οι μαθητές έμαθαν τα χαρακτηριστικά του παραμυθιού, όπως ότι τα στοιχεία της φύσης μιλούν, ο ήρωας ενός παραμυθιού έχει υπερφυσικές δυνάμεις, η μαγική παρέμβαση είναι απαραίτητη για την ανατροπή της κατάστασης, η χρήση της έκφρασης «ουρανό παίρνει, ουρανό αφήνει» κατά παράφραση της παραμυθιακής έκφρασης «δρόμο παίρνει, δρόμο αφήνει». Όλα αυτά τα χρησιμοποιήσαν με επιτυχία στο δικό τους παραμύθι.

Το ενδιαφέρον για τα περιβαλλοντικά προβλήματα φάνηκε από την προσπάθεια του μπαλονιού να σβήσει τη φωτιά στο δάσος, γιατί το δάσος προσφέρει ζωή, και διαπιστώθηκε η αναγνώριση της ζωοποιού δύναμης του νερού. Οι μαθητές στις συζητήσεις έδειξαν την οικολογική ευαισθητοποίησή τους.

Ήταν θεαματική η διέγερση που προκαλούσε στην φαντασία η μεταφορά στη χώρα του παραμυθιού και η χρήση του μαγικού στοιχείου. Η απελευθέρωση της φαντασίας ήταν πλήρης και το φανταστικό, το ανατρεπτικό, το απρόοπτο ήταν δεδομένο.

Η προφορική έκφραση βελτιώθηκε θεαματικά. Η άρθρωση ήταν προσεγμένη, ο λόγος αβίαστος και οι προτάσεις ολοκληρωμένες.

Στον γραπτό λόγο μπήκαν γερά θεμέλια για μια καλή πορεία. Έμαθαν να διορθώνουν το κείμενο τους, πλούτισαν το λεξιλόγιο, απέφευγαν τη χρήση κοινότοπων λέξεων, τα επίθετα απέκτησαν θέση και νόημα, έμαθαν να δομούν σωστά μια πρόταση και να δίνουν νοηματική συνέχεια στα κείμενά τους.

Εξοικειώθηκαν με τη χρήση των μέσων τεχνολογίας και ανακάλυψαν ότι οι υπολογιστές μπορούν να γίνουν πολύτιμα εργαλεία στα χέρια μας αν μάθουν να εκμεταλλεύονται τις δυνατότητές τους.

Έμαθαν τα βασικά στάδια της δημιουργίας ενός βιβλίου, από τη σύλληψη της ιδέας μέχρι να φτάσει στα χέρια του αναγνώστη.

Οι εκφράσεις των παιδιών, από μόνες τους, αξιολογούν το πρόγραμμα: «Ήταν πολύ ενδιαφέρον που φτιάξαμε έτσι απλά ένα παραμύθι», «Και του χρόνου να κάνουμε αλλιώςτικα πράγματα», «Κυρία, αυτό το πρόγραμμα ήταν πολύ ωραίο, να κάνουμε και του χρόνου κάτι τέτοιο γιατί μάθαμε πολλά πράγματα με ευχάριστο τρόπο».

5.ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑ

Προσωπικά πιστεύω ότι οι μαθητές, σε όποια ηλικία κι αν βρίσκονται, έχουν τη δυνατότητα να κατακτήσουν τη γνώση αρκεί αυτή να τους δοθεί στο δικό τους αντιληπτικό επίπεδο. Μπορούν να ενεργοποιήσουν πλήθος δεξιοτήτων αρκεί αυτές να αναλυθούν συστηματικά και να οργανωθούν σωστά (Κολιάδης,2002). Μπορούν να μάθουν να λειτουργούν ομαδικά αρκεί να γνωρίσουν τις ωφέλειες της συνεργασίας. Μπορούν να αγαπήσουν το σχολείο αν τους δίνει χαρά, τους αγκαλιάζει, τους στηρίζει, τους ενθαρρύνει κι αν είναι χώρος δημιουργίας. Βασική προϋπόθεση λοιπόν είναι ο εκπαιδευτικός, που είναι ο καθρέφτης και η ψυχή του σχολείου, να αγαπά τη δουλειά του και τους μαθητές και οραματίζεται και να προσπαθεί για τη δημιουργία, συναισθηματικά και ψυχικά, υγιών πολιτών, ενταγμένων αρμονικά στο κοινωνικό σύνολο, δημοκρατικών πολιτών, ευαισθητοποιημένων για τα προβλήματα της κοινωνίας.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

1. Καλαϊτζίδης Δ. & Ουζούνης Κ., (2000). Περιβαλλοντική Εκπαίδευση. Θεωρία και Πράξη. Ξάνθη: Σπανίδη
2. Κασσωτάκη Μ. (1999). Η αξιολόγηση της επιδόσεως των μαθητών. Αθήνα: Γρηγόρης
3. Κολιάδης Ε.Α.(1997). Θεωρίες μάθησης και εκπαιδευτικής πράξης:Γνωστικές θεωρίες, τομ. Γ'. Αθήνα:Αυτοέκδοση
4. Κολιάδης Ε.Α.(2002).Γνωστική ψυχολογία. Γνωστική νευροεπιστήμη και εκπαιδευτική πράξη. Αθήνα:Αυτοέκδοση
5. Marcoli A., (2001). Ο Θυμός των παιδιών. Παραμύθια για την κατανόηση της παιδικής συμπεριφοράς.Μετ.: Μελετιάδης Μ.. Θεσ/νίκη,University Studio Press

6. Ματσαγγούρας Η.,(2004). Στρατηγικές διδασκαλίας: Η κριτική σκέψη στη διδακτική πράξη. Αθήνα:Gutenberg
7. Ματσαγγούρας Η.,(1998).Ομαδοσυνεργατική διδασκαλία. .Αθήνα:Γρηγόρης
8. Μπαμπινιώτης Γ., (1998).Λεξικό της νέας ελληνικής γλώσσας. Αθήνα: Αυτοέκδοση
9. Ντραικωρς Ρ. & Ντινκμεγιερ Ν. (2000). Ενθαρρύνοντας το παιδί στη μάθηση. Αθήνα : Θυμάρι
10. Παντελιάδου Σ.,(2000).Μαθησιακές δυσκολίες και εκπαιδευτική πράξη. Αθήνα : Ελληνικά Γράμματα
11. Πόρποδας Κ.Δ.,(2002). Η ανάγνωση. Πάτρα :Αυτοέκδοση
12. Poslaniek C.,(1992). Να δώσουμε στα παιδιά την όρεξη για διάβασμα. Αθήνα: Καστανιώτη
13. Ράπτης Α. & Ράπτη Α. ,(2000).Μάθηση και διδασκαλία στην εποχή της πληροφορικής(τομ. Α΄ - Β΄).Αθήνα : Γεννάδειος Σχολή
14. Ροντάρι Τζ.,(1990).Γραμματική της φαντασία ,Αθήνα : Μεταίχμιο
15. Σπαντιδάκης Ι., (2004). Προβλήματα Παραγωγής Γραπτού Λόγου Παιδιών Σχολικής ηλικίας. Αθήνα: Ελληνικά γράμματα
16. Timbal-Duclaux.Το δημιουργικό γράμμα. μετ. Παρίσης.Αθήνα: Πατάκη
17. Τριλιανός Θ.,(2002). Η Παρώθηση του Μαθητή για Μάθηση. Αθήνα: Αυτοέκδοση
18. Χρυσ αφίδης.Βιωματική –Επικοινωνιακή Διδασκαλία. Αθήνα : Gutenberg